

Искам да зная КАК

Как топ мениджърите да превръщат визията си за клиента в действие, как да обединят екипа около визията и общата финансова цел, как да вдъхновяват хората, как да градят устойчива организация и бизнес. Най-новите разработки в НЛП детайлно показват това

РАЗБИРАМ ХОРАТА, които не могат да проумеят какво е НЛП. Или са потънали в съмнения за него. Сега наново порових по темата в интернет и направо се зашеметих. Едни казват, че се ползвало за "контрол на мозъка", други - че било форма на "разговорна хипноза", а трети го препоръчват, представяте си, за сваляне на гаджета. Ако човек гледа само това, излиза, че НЛП е някаква скоростна рецепта за контрол и едва ли не масова манипулация. С други думи,

Матрицата е вече на земята и "Добре дошли в Абсурдистан!". Излишно е да казвам, че докато четох тази, меко казано, изкривена информация, се обърках и даже стреснах какво е това, дето съм го учила! Това, в което съм инвестирала доста усилия, време и пари. И се ядосах, че се усъмних - в знанието, в преценката си. В себе си. Защото, ако се попитам "Има ли нещо вярно за мен в това?", отговорът ми е "Не". И "не" не значи, че отричам гореизброеното. Напротив, него си го има. А че просто имам избор: да му вярвам или да попитам себе си.

Да защитавам НЛП, не е целта ми тук. Да говоря от името на НЛП, също би било най-малкото претенциозно. Дълбоко вярвам, че всеки е способен сам да прецени в какво да вярва, какво избира и

кое е най-добро за него. Липсата на информация или когато тя е хао-

тична и объркана и когато нямаме различни избори, е идеалната почва за спекулация. А в България, където през годините се напатихме на секти, Кашпировски, пирамиди и всевъзможни шмекерии, е още по-лесно да се плъзнем като по динена кора по безотговорната страна на знанието или да лепнем на нещо ново и непознато етикет "манипулация", "шарлатания" или каквото ни идва първо на езика. Но на мен лично ми е адски уморено от всевъзможни занимания, в които няма грам уважение към човека, а само безсъзнателност и пристрастеност към една "правилна" идея. И ми се струва, че не се нуждаем от повече копчета за контрол над другите "абсолютни истини", отговори и панацеи, които често търсим. А от управление на себе си, повече

перспективи и въпроси. Повече разбиране и избори. За да можем да избираме. Не просто "информирано". А осъзнато. Затова тук ще споделя моето лично разбиране за НЛП и ви каня заедно да си зададем няколко въпроса.

Знаете ли, че едно време хората са мислили, че компютрите са опасни и също манипулативни? Докато не станаха достъпни и се научихме да ги ползваме. Та, ако страхът е, че "НЛП е опасно, защото е манипулативно", това провокира в мен поне няколко големи въпросителни.

Първо, всички сме наясно, че с ко-

ето и да е знание може да бъде злоупотребено. Както е казал още Платон: "Знанието става зло, ако целите не са благородни". Ако се замислим, по света има хора, които ежедневно, и то без пари, се занимават с това

да създават вируси, които да ни разарят компютрите. И други, които ежедневно усъвършенстват анти-вирусните програми, за да ни предпазят компютрите. С познания по физика и химия човек може да стигне до изобретения, подкрепящи развитието на човечеството, или да направи ядрено оръжие. Накратко, отговорността е в човека. Във всеки един от нас. И в подхода, мотива и (не)изказаното намерение. А когато хората преследват неблагоприятни цели и бягат от отговорност, най-лесното е да я прехвърлят и да кажат "знанието е виновно", и тогава манипулацията е по-лесният път. Защо му е иначе на някого да манипулира? Кое всъщност е това, което кара хората да искат да манипулират другите, независимо какви инструменти ползват? И неистово да търсят

чудодеен хап, рецепта и команден пул за масово влияние?

Второ, всички сме наясно, че ако сме неосъзнати или както казваше баба ми, сме "лапнимуха" и будали, ако се държим като овце, ще ни водят като стадо. Звучи грубо, но е

На с. 100 ►

вярно. А ако сме здраво стъпили на земята, кой ще ни манипулира и гъбарка? Та въпросът е да сме будни, осъзнати или както Айзък Азимов казва: "Ако знанието може да създаде проблеми, то не невежеството е начинът да ги решим".

Как да разпознаем, ако някой ни манипулира

Лично аз бих се усъмнила, ако някой ме натиска да правя нещо срещу собствената ми съвест или срещу другите и ми предлага да мога да манипулирам, да овладя "техники" за контрол над другите, да "предизвиквам безсъзнателно доверие". Не знам кои са вашите критерии, но за мен е важно знанието и хората, които го преподават, да

дават свобода на избор и да са олицетворение на "смирена авторитет". Това значи на думи, на дела и без изключение да уважават човеците, самите те да учат, да са любопитни, а не всезнайни и всеядни, да преподават с осъзнатост и смирение пред знанието като Сократовото "Аз знам, че нищо не знам", да имат силата и смелостта да дават примери със себе си не само когато са успели, но и като са били уязвими. Разбира се, това е трудно. Но знам, че е възможно, защото съм го виждала у няколко учители в живота си и тук, и в чужбина. И още нещо. Няма как

да познаем смелостта, ако не сме виждали очите на страха. Та изпробвайте да манипулирате например жена/мъжа си. Един път. Ако мине, два пъти. Как беше? И ако ви се иска да манипулирате с каквото и да е, попитайте се: Искам ли това, което аз правя на другите, да го правят на мен, децата ми и моите родители?

Та на въпроса може ли някой да използва НЛП манипулативно

Ако насреща ни е човек с неблагородно намерение, а ние сме неосъзнати, не се доверяваме и не питаме себе си, въобще не му и трябва НЛП, за да ни подхлъзне. Така че отговорът е: да, може. Но помислете си:

ако купувате домати и веднъж ви минат в грамажа или рестото, някога ще пазарувате ли пак от същата сергия? Да, ще сте излъган/а, но търговецът ще е все едно маймуна, хитро режеща клона, на който е поседнала. Сигурното е, че в джунглите такива предшественици на човека няма. Или как може някой да "изманипулира" или да спори с вътрешното усещане за посока и визия в човека? Например с Бил Гейтс, чиято визия е "да има компютър във всеки дом в света". Или ако знаете каква е целта, мисията, коя е идентичността на компанията ви на пазара, как може някой да влияе върху дълбокото ви вътрешно усещане за смисъл? Може би като извънземния Алф от тв сериала, който все внушаваше на Лъки: "Ти не си котка! Ти си геврек!". Но даже котаракът си знаеше какво е и че със сигурност не е геврек.

Ще кажете какво общо има НЛП с визията и мисията?

Те са на най-високите нива на учене и промяна, описани в най-новите разработки на НЛП - то дава структура и практически инструменти, които помагат на хората да превърнат идеите си в реалност - били те в бизнеса, семейството или личното ни здраве.

От своето раждане НЛП отговаря на въпроса "Как?" - как се създават нови идеи, как се поставят цели и как се реализират на практика. НЛП е поле на знание, което изследва и моделира успеха на креативни или

ефективни хора - как те постигат резултати. При моделирането основният въпрос, на който НЛП търси отговор, е: "Коя е разликата, която прави разликата?". Сиреч кое е това, което тези хора са направили, което ги отличава от останалите? Чрез моделирането НЛП дава инструменти да ползваме работещи стратегии от една област в друга или да усъвършенстваме това, което вече правим.

С помощта на НЛП са извлечени и моделирани креативните процеси на гении като Моцарт, Леонардо да Винчи, Айнщайн, Арис-

тотел, Уолт Дисни. Те могат да се ползват в съвсем различни сфери, включително и в бизнеса. Не се налага да сме Дисни или Айнщайн, да разбираме от анимация и физика, за да използваме процеса.

Как така, ще кажете. Отличителна черта на НЛП е, че то се фокусира върху структурата и процеса, а не върху съдържанието. Затова е възможно изключително широкото приложение на НЛП в различни сфери - комуникации, ускорено учене, терапевтични и здравни приложения, управление на себе си, преговори, продажби, мениджмънт, развитие на лидерството.

Колкото до бизнеса, освен за моделиране и предаване на добри практики в организацията, от НЛП може да се ползва един от най-прецизните модели за целепологане. А най-новите разработки в НЛП детайлно показват как топ мениджърите да превръщат визията си за клиента в действие, как да обединят екипа около визията и общата финансова цел, как да вдъхновяват хората, как да градят устойчива организация и бизнес. Ползват го организации като

Apple Computer, Microsoft, HP, BMW, Fiat, Diners club, American Express, NASA, Xerox, A.T. Kearney, Британският институт за развитие на човешки ресурси (CIPD) също го преподава.

Лично аз ползвам инструментите от трето поколение НЛП. (Моля, вижте текста "Кратък преглед" - бел. ред.) Това, което ми допада, е, че е практическо, ползвам го за себе си. Дава ми не рецепти, а принципи и възможност да изследвам кое работи. Помага ми да раста, да имам повече избори, да реализирам идеите си и да подкрепям и други да го правят.

НЛП е практическо, има теоретична база и може лесно да бъде преподадено на нови хора в компанията. Но не всичко в НЛП е адекватно или нужно в бизнеса. Всяка ситуация е индивидуална. Това, което работи за едни, може да не важи за други. Рецепти няма. Така че, както е казал Платон: "Който сам не се убеди, никой не може да го убеди".